

jeg ikke, han kan være ganske sikker derpaa, og navnlig turde det være Tilfældet, at denne Tost ikke alene, som omtalt, kan være anvendt til Gave, men den kan ogsaa i det Hele eller for en Deel være bortleiet eller bortforpagtet. Dernæst maa jeg antage, at navnlig de to sidste Dele af dette Endringsforslag gaar ud paa at præcisere et retligt Moment, at udtale noget Bist angaaende disse Fæsternes retlige Stilling, men jeg har allerede tidligere sagt, at jeg ikke troer, en saadan Bestemmelse hører hjemme i en Lov, thi det er ikke Lovgivningens Sag at afgjøre, hvorledes privatretlige Forhold, der paa en eller anden Maade ere stiftede mellem forskellige Statsborgere, skulle forstaaes. Forslaget har dernæst efter min Mening ogsaa i en anden Henseende en væsentlig Ulempe. Naar det nemlig opfattes saaledes, at Loven kun kan komme til Anvendelse paa Fæstere, der ere i den og den retlige Stilling, saa gjør man det muligt, at Lovens Anvendelighed gjøres afhængig af en forudgaaende Retstrætte, idet den ene Part, i hvis Interesse det ligger at benægte, at Loven er anvendelig i et vist Tilfælde, kan paastaae, at Fæstere ikke er i denne retlige Stilling, og dette Spørgsmaal maa da henvises til Domstolene, hvilket vistnok ikke vil være heldigt.

Tscherning: Jeg skulde ikke have Noget imod at tage mit Endringsforslag tilbage, naar jeg ikke var overbevist om, at jeg derved svælfede den hele Retstilstand, hvorunder vedkommende Fæstere paa Samsø leve. Den berøer aldeles ikke, som den ærede Indenrigsminister sagde, paa et stiftet privatretligt Forhold; thi mellem Samsingerne og Tordeiren bestaaer der aldeles ikke noget saadant; Godseieren paa Samsø eier ikke sin Jord privatretligt. Forholdet mellem Fæster og Godseier skal i det Hele opretholdes af Staten, hvilket ligger deri, at ingen enkelt Mand kan opretholde det, men kun Staten. Man har prøvet paa at gjøre det til et privatretligt Forhold, og man forsøger endnu fladigt derpaa, men det er, tør jeg sige, en fuldkommen urigtig Opfattelse af vor hele Lovgivning.

Klein: Jeg er overbevist om, at Vedtagelsen af det ærede Medlems Endringsfor-

slag ikke i mindste Maade vil have nogen Indflydelse paa Rettsforholdet mellem Godseieren og Fæstere; det vil ikke i nogen som helst Maade forbedre, fiksre eller styrke den Ret, som Fæstere have, eller give dem en større Ret, end de have iforveien. Hvad jeg derimod mener er sikkert, det er, at hvis Endringsforslaget vedtages, kan derved i Fremtiden fremkaldes Tvivl om, hvorvidt de faktiske Forudsætninger for Lovens Anvendelighed ere tilstede eller ikke.

Tscherning: Naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) ønsker, at jeg skal tage mit Forslag tilbage, saa skal jeg gjøre det.

S. N. Hansen: Jeg deler fuldkommen Mening med den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) om, hvorledes Forholdet mellem Godseieren og Fæstere paa Samsø er bestaaffent, men paa den anden Side er jeg overbevist om, at det her foreliggende Forslag ikke i nogen som helst Maade vil forandre eller forrykke dette Forhold, og af de Grunde, jeg allerede har anført, skulde jeg meget ønske, at den ærede Rigsdagsmand vilde tage sit Forslag tilbage.

Tscherning: Hvad Skade deraf end maatte følge, vil man dog have lagt Mærke til, at jeg har gjort, hvad jeg har kunnet, for at værne om de Vedkommendes Ret: Jeg tager mit Forslag tilbage.

Formanden: Endringsforslaget af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds til § 1 er altsaa taget tilbage; jeg maa spørge, om Noget vil optage det?

Tscherning: Jeg beder om Forlæbelse, jeg kan jo kun tage det tilbage for mit eget Vedkommende, men der er endnu 14 andre Forslagsstillere.

Formanden: Da den ærede Rigsdagsmand ikke har Raadighed over Endringsforslaget, og jeg ikke veed, om alle Forslagsstillerne ere tilstede, maa jeg ansee det rigtigst ikke at betragte det som tilbagetaget.